

Brochure

REKENKAMERCOMMISSIE BERGEN

Bergen, juni 2008

INHOUDSOPGAVE

Vooraf	3
1. De missie: waar de rekenkamercommissie voor staat	4
2. Reglement van orde van de rekenkamercommissie	5
3. Onderzoeksprotocol	8
4. Gedragscode	16
 Bijlagen	
1. Samenstelling en bereikbaarheid van de rekenkamercommissie	18
2. Gemeentelijke verordening op de rekenkamercommissie	19
3. Gemeentewet 2003 over lokale rekenkamers	24

Vooraf

Vanaf 22 april 2008 is er een rekenkamercommissie in Bergen die bestaat uit drie externe leden.

Met deze brochure wil de rekenkamercommissie u inzicht geven in de reden van haar bestaan en in de wijze waarop zij haar taak invult. Ook wil zij u inzicht geven in de wijze waarop zij de onderwerpen voor rekenkameronderzoeken selecteert, hoe zij onderzoeken opzet, door een extern bureau laat uitvoeren of zelf uitvoert en hoe zij onderzoeksrapporten opstelt en aan de gemeenteraad aanbiedt.

De rekenkamercommissie van Bergen is in het leven geroepen omdat de Gemeentewet daartoe verplicht. De wet kent meerdere vormen van rekenkamerwerk. De gemeenteraad van Bergen heeft gekozen voor een rekenkamercommissie met louter externe leden.

Deze brochure is niet voor eens en voor altijd. De rekenkamercommissie houdt zich aan de uitgangspunten die in deze brochure zijn vastgelegd, maar zal ook al naar gelang de ervaringen met het rekenkamerwerk, aanpassingen aanbrengen. De rekenkamercommissie staat daarbij open voor opmerkingen en suggesties van anderen over hoe zij haar werk verder kan verbeteren.

Rekenkamercommissie Bergen
Juni 2008

1. De missie: waar de rekenkamercommissie voor staat

De rekenkamercommissie Bergen wil een bijdrage leveren aan het toetsen en verbeteren van de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het beleid, het beheer en de organisatie van de gemeente Bergen en van de gemeenschappelijke regelingen en verbonden partijen waarin de gemeente buiten de eigen organisatie een bestuurlijk en een financieel belang heeft. De focus zal liggen op het toetsen van de doeltreffendheid (effectiviteit).

Doelmatigheidsonderzoeken (bijvoorbeeld de onderzoeken als bedoeld in artikel 213a van de Gemeentewet) liggen op terrein van het college.

Rechtmatigheidsaspecten worden voor een deel door de accountant onderzocht. Als hoofdlijn wordt van het bovenstaande uitgegaan, in de praktijk echter kunnen bij onderzoeken alle drie aspecten voorkomen in onderzoek.

De rekenkamercommissie doet dit om de kaderstellende en controlerende functie van de gemeenteraad van Bergen te versterken. Voor de inwoners van deze gemeente wil zij zichtbaar maken hoe publiek geld wordt besteed en wat er terecht komt van de plannen en het beleid van de gemeente.

De rekenkamercommissie ziet de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders, de ambtenaren en de inwoners van de gemeente Bergen als haar belangrijkste doelgroepen. Tot de inwoners rekent zij niet alleen individuele burgers en belastingbetalers, maar ook ondernemingen, instellingen en maatschappelijke organisaties.

Zij werkt aan haar opdracht door onafhankelijk onderzoek uit te (laten) voeren en op basis daarvan aanbevelingen te doen. Zij rapporteert aan de gemeenteraad, maar draagt er zorg voor dat haar rapporten voor ieder toegankelijk zijn nadat de gemeenteraad de betreffende zaak heeft behandeld.

De rekenkamercommissie onderzoekt geen incidenten, maar onderwerpen die van structureel belang zijn. Dat wil zeggen dat haar onderzoeken zullen moeten bijdragen aan duurzame verbetering van bestuurlijke patronen en processen in en rond de gemeente Bergen. Waar mogelijk is haar invalshoek het effect van het beleid, dat wil zeggen wat burgers, bedrijven en instellingen er van merken.

De rekenkamercommissie moet zelf doeltreffend en doelmatig opereren. Bij de uitvoering van onderzoeken is daarom een belangrijke afweging hoe het meest doelmatig het onderzoek uitgevoerd kan worden. Is dit door het zelf uitvoeren of is dit – al dan niet op deelniveau - door de inhuur van een onderzoeker of door het uitbesteden aan externe bureaus?

Zij zal de zaken die zij onderzoekt altijd positiefkritisch benaderen. Dat houdt onder meer in dat zij in haar rapportages zowel de zaken die goed zijn gegaan als de zaken die verbetering behoeven zal benoemen.

Tenslotte zal zij geen onderzoek doen naar zaken die al door andere controleurs of onderzoekers onder de loep zijn genomen. Zij zal waar nodig en waar mogelijk gebruik maken van hun rapportages, maar zeker niet het onderzoek of de controle nog eens overdoen.

2. Reglement van orde van de rekenkamercommissie

Artikel 1: Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder

1. Rekenkamercommissie Bergen: de commissie die is ingesteld bij besluit van de gemeenteraad van 30 oktober 2007 die onderzoeken verricht naar en adviseert aan de raad over de maatschappelijke effecten van het gemeentelijk beleid, de doeltreffendheid en doelmatigheid van het door de gemeente gevoerde beleid, van het gemeentelijk beheer, van de gemeentelijke organisatie en van instellingen, waarvan de activiteiten geheel of merendeels door de gemeente worden bekostigd.
2. Voorzitter: de voorzitter van de commissie of diens vervanger;
3. Initiatiefvoorstel: voorstel, door een lid van de commissie gedaan, buiten de agenda vallend, dat zo spoedig mogelijk op de agenda van de vergadering van de commissie geplaatst wordt;
4. Gelieerde instelling: instellingen die een product leveren dat in het verlengde ligt van de eigen gemeentelijke producten en waarvan de activiteiten geheel of in belangrijke mate door de gemeente worden bekostigd
5. Adoptie onderzoek: de trekkersrol voor een onderzoek kan aan een lid worden toebedeeld (bijvoorbeeld vanwege specifieke expertise), in artikel 3 onder b en c worden taken en bevoegdheden nader geregeld.
6. Opdrachtnemer: degene die het onderzoek (of een deel daarvan) daadwerkelijk uitvoert voor zover dat niet een lid van de rekenkamercommissie is. De opdrachtnemer dient ervaring te hebben met het specifieke onderzoeksonderwerp en dient het onderzoek uit te voeren binnen de gestelde kaders (tijdsplanning, geld en kwaliteit). Hij/zij wordt op deze competenties geselecteerd.

Artikel 2: De voorzitter

Tot de verantwoordelijkheden van de voorzitter behoren, naast de in artikel 3. lid 5 van de Verordening rekenkamercommissie Bergen 2007 genoemde taken.:

1. Optreden als woordvoerder voor alle zaken die de rekenkamercommissie en de door haar uitgevoerde onderzoeken betreffen;
2. Het tijdig en periodiek bijeenroepen van de commissie;
3. Het bepalen van de conceptagenda van de commissie; de commissie stelt aan het begin van de vergadering de agenda vast;
4. Het leiden van de vergaderingen van de commissie, waaronder begrepen het verlenen van het woord, het formuleren van conclusies, onderwerpen waarover zal worden gestemd, mededelen van de uitslag van deze stemmingen e.d.;
5. Het ondertekenen van stukken namens de commissie;
6. De externe communicatie (het woordvoederschap over werkwijze, aanpak van onderzoek, bevindingen en conclusies), zowel naar de gemeente, de gemeenteraad als naar de gemeentelijke organisaties en instellingen die onderwerp van onderzoek zijn;
7. Het aangaan van overeenkomsten, na besluitvorming in de commissie, met derden ter invulling van taken van de commissie (inhuur extra capaciteit, externe onderzoekers e.d.);
8. Het aansturen van de secretaris van de rekenkamercommissie;
9. Het zorgdragen voor rechtmatig beheer en doelmatige besteding van de middelen die jaarlijks door de raad aan de rekenkamercommissie worden toegekend.

10. De voorzitter kan een of meer van zijn taken delegeren aan de plaatsvervangend voorzitter en/of aan de leden van de rekenkamercommissie.
11. In geval van afwezigheid neemt de plaatsvervangend voorzitter de taken van de voorzitter waar.
12. Tot de verantwoordelijkheden van de plaatsvervangend voorzitter behoren:
 - a. Het uitvoeren van de taken van de voorzitter bij diens afwezigheid;
 - b. Het leiding geven aan onderzoeken, wanneer de voorzitter teruggetreden is ter vermijding van belangenverstrengeling.

Artikel 3: De leden

Tot de verantwoordelijkheden van de leden behoren:

- a. Het in gezamenlijkheid vorm geven aan het onderzoeksprogramma, de opzet en uitvoering van afzonderlijk onderzoek waaronder ook het formuleren van conclusies en aanbevelingen en het jaarlijks uitbrengen van een (kort) verslag van de werkzaamheden;
- b. Het als lidrapporteur (mede) leiding geven aan de uitvoering van een onderzoek indien is gekozen voor de vorm van adoptie van een onderzoek door een lid;
- c. De externe communicatie als bedoeld (in artikel 2, lid 6) in die gevallen, dat het hiervoor onder ad b bedoelde lid leiding heeft gegeven aan de uitvoering van een onderzoek en/of het lid van de commissie beschikt over specifieke kennis en ervaring betrekking hebbende op het onderzoeksonderwerp.

Artikel 4: Vergoeding en tegemoetkoming kosten

1. De leden ontvangen een vergoeding van 250 euro per dagdeel voor hun werkzaamheden.
2. Indien een of meer leden onderzoek verrichten, wordt uitgegaan van een uurtarief van 62,50 euro (1/4 deel van de dagdeelvergoeding) bruto per uur. Jaarlijks wordt op het tarief de gebruikelijk ambtelijke indexatie toegepast. De gewerkte uren moeten, volgend uit de begrote uren van de onderzoeksopzet, door tijdschrijven worden verantwoord bij de voorzitter.
3. De reiskosten worden volgens de bij de gemeente geldende tarieven vergoed. De werkelijk gemaakte kosten van andere werkzaamheden of bemoeiingen voor de rekenkamercommissie worden op declaratiebasis vergoed.

Artikel 5: De secretaris

1. De secretaris van de commissie is in elke vergadering van de commissie aanwezig. De secretaris ondersteunt de voorzitter bij het bewaken van het budget.
2. De secretaris heeft als taken het opmaken van de agenda en de verslaglegging van de vergaderingen, de vorming van dossiers, het maken van de concept begroting, het conceptjaarplan en het concept jaarverslag/rekening.

Artikel 6: Werkwijze en bevoegdheden van de rekenkamercommissie.

1. De voorzitter, leden en secretaris en de door de rekenkamercommissie ingeschakelde deskundigen of onderzoekers, maken alleen gebruik van de informatie die hen bij de uitvoering van het rekenkameronderzoek ter kennis is gekomen.

2. De voorzitter stelt de leidinggevende van de instellingen, organisaties of onderdelen daarvan die onderwerp van onderzoek zijn schriftelijk op de hoogte van het voorgenomen onderzoek.
3. De rekenkamercommissie legt voor alle voorkomende vormen van rekenkameronderzoek haar werkwijze vast in een onderzoeksprotocol dat op de website van de gemeente Bergen onderdeel Rekenkamercommissie wordt gepubliceerd.
4. Het eindrapport van een rekenkameronderzoek wordt inclusief de reacties van de belanghebbenden op de bevindingen, conclusies en aanbevelingen van de rekenkamercommissie, aan de gemeenteraad aangeboden. Met de aanbieding aan de gemeenteraad is de rapportage openbaar.
5. Alle onderzoeksrapporten worden na behandeling in de raad op de website van de rekenkamercommissie gepubliceerd.

Artikel 7: Vergaderingen

1. De voorzitter draagt zorg voor de uitnodiging en de agenda voor de plenaire bijeenkomsten. De agenda en vergaderstukken worden in beginsel één week van te voren verstuurd. Van de plenaire vergaderingen maakt de secretaris een verslag en een besluitenlijst voor intern gebruik.
2. Twee of meer leden kunnen ten alle tijden een werkbepreking houden. Van een werkbepreking wordt in de regel geen verslag gemaakt.
3. Plenaire vergaderingen en werkbeprekingen zijn besloten van aard. Tussentijdse onderzoeksbevindingen worden altijd achter gesloten deuren besproken.
4. Een lid dat verhinderd is de plenaire vergadering bij te wonen, laat dit minimaal drie werkdagen voor aanvang van de vergadering weten aan de voorzitter.
5. Bij verhindering van de secretaris draagt hij of zij zorg voor adequate vervanging.
6. Indien bij de aanvang van een vergadering van de commissie blijkt dat geen meerderheid van de leden is opgekomen, wordt de vergadering niet gehouden en belegt de voorzitter een nieuwe vergadering (voor een rechtsgeldige vergadering is de aanwezigheid van 2 leden vereist).
7. Een presentielijst - als basis voor de vergoedingen voor de externe leden - wordt gebruikt bij alle vergaderingen.
8. Halfjaarlijks wordt het vergaderschema voor de komende periode opgesteld.

Artikel 8: Jaarverslag rekenkamercommissie

1. De commissie stelt elk jaar voor 1 april een kort verslag op van haar werkzaamheden over het voorgaande jaar. Dit verslag bevat:
 - a. een verantwoording van de verrichtingen met een toetsing aan het onderzoeksjaarprogramma;
 - b. eventuele voorstellen tot verbetering van de werkwijze van de commissie en/of dit reglement van orde;
 - c. een verantwoording van beschikbaar gestelde budget.
2. Het jaarverslag wordt vastgesteld in een vergadering van de commissie; na vaststelling wordt het vervolgens aan de gemeenteraad aangeboden.

3. Onderzoeksprotocol rekenkamercommissie Bergen

Onderwerpselectie

Genereren van onderzoeksonderwerpen

De rekenkamercommissie Bergen stelt in beginsel zelf een groslijst van te onderzoeken onderwerpen op, waarbij zij zich laat leiden door de bestuurlijke thema's die in de gemeente spelen. Zij voert daartoe 1 of 2 keer per jaar een gesprek met de commissie van Onderzoek om te peilen welke onderwerpen bij de fracties leven. Daarnaast ontleent zij mogelijke onderwerpen aan raadstukken, collegestukken, de begroting en jaarrekening en collegeonderzoeken ex artikel 213a van de Gemeentewet. Ook raadpleegt de commissie overige bronnen, zoals lokale kranten, vakbladen en onderzoeksrapporten van derden.

De rekenkamercommissie houdt op deze wijze een groslijst van onderwerpen bij. In het jaarplan bepaalt de rekenkamercommissie vervolgens welke onderwerpen het komend jaar in aanmerking komen. Niet alle onderwerpen zullen zich lenen voor een uitgebreid rekenkameronderzoek zoals beschreven in dit protocol. In sommige gevallen kan worden bekeken of de onderzoeksvraag op andere wijze door de rekenkamercommissie kan worden beantwoord, bijvoorbeeld in de vorm van een korte analyse ('quick scan') of een rondetafel bijeenkomst.

De gemeenteraad van Bergen, maar ook inwoners, instellingen en organisaties waarmee de gemeente Bergen een financiële relatie onderhoudt, kunnen de rekenkamercommissie verzoeken om een bepaald onderwerp nader te onderzoeken. Alle verzoeken worden door de rekenkamercommissie besproken. Indien nodig kan de verzoeker worden uitgenodigd door de commissie om zijn verzoek nader toe te lichten. De rekenkamercommissie beslist binnen één maand of zij het verzoek in haar onderzoeksprogramma opneemt of niet. Zij laat de verzoeker weten om welke redenen zij een verzoek heeft afgewezen of heeft gehonoreerd.

Selectiecriteria

Bij de selectie van onderwerpen voor de groslijst hanteert de rekenkamercommissie Bergen de criteria uit artikel 11 van de verordening:

- het onderwerp moet betrekking hebben op doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid;
- het onderwerp moet van substantieel financieel belang voor de gemeente zijn;
- het onderwerp moet over beleid gaan dat de gemeente kan beïnvloeden;
- het onderwerp moet bijdragen aan een evenwichtige spreiding over de gemeentelijke beleidsterreinen in de opvolgende onderzoeken;
- het moet goed communiceerbaar zijn naar de inwoners.

Onderzoeksopzet

Nadat de rekenkamercommissie een onderzoeksonderwerp heeft gekozen, verricht zij een vooronderzoek door analyse van relevante documenten en literatuur. Zonodig worden oriënterende gesprekken met sleutelpersonen gevoerd. Op basis van dit vooronderzoek besluit de commissie of het onderwerp zich leent voor verder onderzoek. Als dit het geval is, wordt een onderzoeksopzet vastgesteld. Afhankelijk van de aard en de omvang van het onderzoeksonderwerp wordt gekozen voor een uitgebreider onderzoek of voor een 'quick scan'. Met dat laatste wordt een onderzoek met een korte doorlooptijd bedoeld dat zoveel mogelijk in eigen beheer wordt uitgevoerd.

Een onderzoeksopzet van de rekenkamercommissie Bergen omvat in elk geval de volgende onderdelen:

1. Aanleiding en achtergronden van de onderzoeksvraag
2. Doel van het onderzoek, centrale vraagstelling en deelvragen
3. Omschrijving van het normenkader
4. Globale onderzoeksopzet: keuze onderzoeksinstrumenten en tijdspad
5. Organisatie van de uitvoering: uitbesteding of door commissie zelf
6. Rapportage en nazorg
7. Begroting.

De onderzoeksopzet vormt het uitgangspunt voor het onderzoek, maar lopende het onderzoek kan duidelijk worden dat het niet (meer) mogelijk of niet (meer) opportuun is de onderzoeksopzet in de vastgestelde vorm uit te voeren. De rekenkamercommissie behoudt zich het recht voor de onderzoeksopzet aan te passen. Indien er grote wijzigingen in de onderzoeksopzet worden aangebracht, zal de rekenkamercommissie daarover berichten aan de raad, het college en de betrokken ambtelijke diensten.

Lidrapporteur en secretaris van de rekenkamercommissie

Voor elk onderzoek treedt één van de leden van de rekenkamercommissie op als lidrapporteur. De lidrapporteur is actief betrokken bij de onderzoeksopzet, de eventuele selectie van externe onderzoekers, de rapportage en de toelichting aan het college en de raad.

De secretaris van de rekenkamercommissie draagt zorg voor de goede voortgang van de inhoudelijke en logistieke aspecten van het rekenkameronderzoek. Voor de onderzoekers is hij of zij het aanspreekpunt voor alle inhoudelijke, logistieke en huishoudelijke vragen die het lopende onderzoek betreffen.

Het lidrapporteur en de secretaris dragen er samen zorg voor dat het door het externe bureau uitgevoerde onderzoek voldoet aan de kwaliteitseisen van de rekenkamercommissie.

Aankondiging van het onderzoek

Voorgesprek

In een voorgesprek met ambtelijke vertegenwoordigers geeft de lidrapporteur een toelichting op de onderzoeksaanpak. De rekenkamercommissie zal de ambtelijke vertegenwoordigers vragen om één contactpersoon voor het onderzoek aan te wijzen.

Startgesprek

In het startgesprek worden over en weer afspraken gemaakt over de procedure en de planning van het onderzoek, hoe de rekenkamercommissie de door haar benodigde informatie van de betrokken afdeling kan verkrijgen, de wijze waarop met gegevens wordt omgegaan, over de belasting van de afdeling door het onderzoek, en over de ambtelijke hoor en wederhoor.

Werkwijze Onderzoek (bij het zelf doen van onderzoek of uitbesteden)

De commissie kan er voor kiezen zelf geheel of gedeeltelijk onderzoek uit te voeren of het onderzoek volledig extern uit te besteden. Bij (deels) inhuren van onderzoekers en bij uitbesteding stelt de commissie altijd een projectteam samen bestaande uit

minimaal twee leden waaronder de voorzitter, welke laatste op grond van het Reglement van Orde verantwoordelijk is voor de functionele aansturing. Aan de hand van de onderzoeksopzet worden offertes aangevraagd, deze procedure verloopt zoals vastgelegd in het inkoop- en aanbestedingsprotocol van de gemeente Bergen. Specifiek aandachtspunt (naast de gebruikelijke toetspunten uit het aanbestedingsprotocol) is, dat een onderzoeksbureau de afgelopen jaren niet eerder voor de gemeente Bergen werkzaam kan zijn of zijn geweest (risico vooringenomenheid en belangenverstremgeling). Het uitgangspunt bij inschakeling van externe bureaus is dat de eindverantwoordelijkheid, de regie en het uitbrengen van de eindrapportage (tijdstip, inhoud, kwaliteit etc.) bij de rekenkamercommissie ligt.

Het projectteam is eindverantwoordelijk voor het proces en stuurt de ingehuurde onderzoekers aan of houdt intensief contact met het onderzoeksbureau dat het onderzoek uitvoert. Daarnaast doet het projectteam verslag in de reguliere vergaderingen van de rekenkamercommissie over de voortgang en uitkomsten van het onderzoek.

De leden van de rekenkamercommissie kunnen desgewenst aanwezig zijn bij interviews die door het externe onderzoeksbureau worden afgenomen. De rekenkamercommissie krijgt de beschikking over het volledige onderzoeksdossier dat door het externe bureau wordt opgebouwd. Het is het externe onderzoeksbureau niet toegestaan om buiten de rekenkamercommissie om contact op te nemen met derden over de voortgang of resultaten van het onderzoek. De externe communicatie na afloop van het onderzoek verloopt via de rekenkamercommissie. Verzoeken van derden worden door het onderzoeksbureau naar de commissie doorverwezen.

Offertes

Bij kleine opdrachten is het mogelijk dat er een onderhands offertezoek plaatsvindt aan één bepaald bureau. Maar bij grotere onderzoeken zullen altijd drie of meer onderzoeksbureaus worden benaderd om aan de hand van de onderzoeksopzet een offerte uit te brengen. De rekenkamercommissie zal twee bureaus uitnodigen voor een presentatie van hun offerte. Zij komt op basis van offerte en presentatie tot haar uiteindelijke keuze. Om belangenverstremgeling tegen te gaan, komen bureaus die al werk voor de gemeente Bergen uitvoeren of tot 1 jaar geleden hebben uitgevoerd niet in aanmerking voor het uitbrengen van een offerte.

Opdracht

De opdrachtverlening aan een extern bureau vindt plaats onder de voorwaarden die gelden voor alle aanbestedingen van de gemeente Bergen. Uitgangspunt bij de inschakeling van externe bureaus is dat de eindverantwoordelijkheid en de regie bij de rekenkamercommissie blijven liggen. Dit betekent dat alle beslissingen over de inrichting en voortgang van het onderzoek door de commissie worden genomen. Van het externe bureau wordt verwacht dat dit zich houdt aan het onderzoeksprotocol.

De rekenkamercommissie streeft bij de opdrachtverlening naar een modulaire opbouw van de onderzoeksopdracht. Zij wil zoveel mogelijk eerst de opdracht voor een verkennende fase in het onderzoek verlenen en pas later de opdracht voor de navolgende onderzoeksfasen. Dit om de mogelijkheid open te houden om bij tegenvallende prestaties of gebrekkige communicatie over te stappen naar een ander bureau.

Taakverdeling

Aan het eind van het onderzoeksproces stelt het externe bureau een nota van bevindingen op. Onderzoeksbureau en rekenkamercommissie bepalen in onderling overleg hoe en door wie de ambtelijke reacties op deze nota worden verwerkt. Het

onderzoeksbureau doet suggesties voor conclusies en oordelen in lijn van het normenkader dat aan het onderzoek ten grondslag ligt. Ook doet het bureau desgewenst suggesties voor aanbevelingen ten behoeve van verbetering van de onderzochte toestanden of ontwikkelingen. Maar het is altijd de rekenkamercommissies zelf die conclusies, oordelen en aanbevelingen vaststelt en er de eigenaar van is en blijft.

Samenwerking

De secretaris introduceert de onderzoeker(s) bij de contactpersonen voor het onderzoek. Hij of zij is voorts verantwoordelijk voor de administratieve en logistieke voortgang van het onderzoek en is het aanspreekpunt voor inhoudelijke, logistieke en huishoudelijke vragen van de onderzoekers.

Voortgang en dossiervorming

Gang van zaken

Tijdens het onderzoek:

- houden het lidrapporteur en de secretaris van de rekenkamercommissie gezamenlijk een logboek bij waarin relevante ontwikkelingen in het onderzoek worden vermeld en toegelicht
- is tweewekelijks overleg tussen de secretaris en de lidrapporteur over de voortgang van het onderzoek
- informeert het lidrapporteur de andere leden van de rekenkamercommissie op gezette tijden over de voortgang van het lopende onderzoek.

In geval van samenwerking met een extern bureau:

- rapporteert het onderzoeksbureau de voorzitter tweewekelijks over de voortgang, zowel inhoudelijk als qua urenbesteding
- kunnen leden van de rekenkamercommissie desgewenst aanwezig zijn bij de interviews die door het externe bureau worden afgenomen
- verloopt de externe communicatie over het onderzoek via de rekenkamercommissie; eventuele verzoeken om informatie die aan het bureau zijn gericht, worden door het bureau doorgeleid naar de rekenkamercommissie
- krijgt de rekenkamercommissie na afronding van het onderzoek de beschikking over het gehele onderzoeksdossier dat door het onderzoeksbureau is opgebouwd
- is het onderzoeksbureau niet toegestaan om buiten de rekenkamercommissie om contact op te nemen met derden over het verloop of de resultaten van het onderzoek
- zijn de onderzoekers bereid om desgewenst aanwezig te zijn bij de behandeling van het onderzoeksrapport in de raad of raadscommissie(s)

Werkwijze bij interviews

Bij sommige onderzoeken zal een deel van de informatie worden verzameld via interviews. Bij het houden van interviews, hanteert de commissie de volgende werkwijze:

- a. Geïnterviewden zijn in beginsel sleutelfiguren³ in de ambtelijke en bestuurlijke organisatie van de gemeente Bergen. Zij ontvangen voorafgaand aan het gesprek het onderzoeksprotocol, de kaders van het onderzoek en de concrete onderwerpen die tijdens het interview in ieder geval aan de orde zullen komen, zodat de geïnterviewde zich goed kan voorbereiden. De mogelijkheid bestaat, dat tijdens het interview aanvullende vragen gesteld worden of dat dieper op een

onderwerp wordt ingegaan.

- b. De interviews hebben een vertrouwelijk karakter. Dit om de geïnterviewden zoveel mogelijk vrijheid van spreken te geven. Zij duren gemiddeld ongeveer één uur, afhankelijk van de hoeveelheid vragen die gesteld worden en de te verschaffen informatie door de geïnterviewden.
- c. Het interview wordt afgenomen door een (extern) lid van de commissie samen met de secretaris. Deze laatste maakt tijdens het interview aantekeningen.
- d. Van ieder gesprek stelt de secretaris en/of onderzoeker een concept verslag op hoofdlijnen op.
- e. Binnen één week na het interview stuurt de commissie het verslag aan de geïnterviewden toe met het verzoek, indien wenselijk, teksten in overleg met interviewer aan te passen. Bij substantiële aanpassingen vindt mondeling overleg plaats. Het verslag wordt definitief door ondertekening van de geïnterviewde.
- f. Verslagen van interviews zijn nadrukkelijk werkmateriaal voor het onderzoek en worden nooit openbaar gemaakt. Zij worden niet in het onderzoeksdossier opgenomen.
- g. De commissie gebruikt de relevante elementen uit deze verslagen voor het onderzoeksrapport, maar op een zodanige wijze dat herleiding naar individuele personen niet mogelijk is.

³ Sleutelfiguren zijn direct dan wel indirect bij het onderzoeksonderwerp betrokken medewerkers, managers en bestuursleden. Deze kunnen bij de gemeente werkzaam zijn maar ook bij partners van de gemeente of aan de gemeente gelieerde organisaties.

Onderzoeksdossier/Archivering

Gedurende het onderzoek vormt de rekenkamercommissie een onderzoeksdossier dat bestaat uit:

- o Onderzoeksopzet en schriftelijke correspondentie hierover met betrokkenen
- o Eventuele offertes van onderzoeksbureaus en een proces-verbaal van de gemaakte keuze (gunning)
- o Het logboek van de secretaris/onderzoeker of extern bureau
- o Alle gespreksverslagen
- o Relevant onderzoeksmateriaal zoals kopieën of verwijzingen naar dossiers, literatuur e.d.
- o Het feitenrelaas
- o Schriftelijke stukken inzake ambtelijke hoor en wederhoor
- o Inhoudelijke reactie college (bestuurlijke hoor en wederhoor)
- o Nawoord commissie
- o Aanbiedingsbrief aan de raad
- o Persberichten die in het kader van het onderzoek zijn uitgebracht
- o Verslagen van voortgangsbesprekingen in de commissie
- o Verslagen en afdrukken van Powerpoint- of andere presentaties in de raadscommissie en raad

De commissie houdt zich bij de bewaring van haar dossiers aan de termijnen uit de Archiefwet.

De onderzoeksdossiers zijn toegankelijk voor derden voor zover zij geen vertrouwelijke gegevens bevatten. Voor inzage in vertrouwelijke stukken dient een verzoek te worden ingediend bij de commissie. Dergelijke verzoeken zullen door de commissie worden beoordeeld. De commissie kan op grond van een belang, genoemd in artikel 10 – 11 van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob), omtrent de inhoud van stukken die aan haar worden overlegd, geheimhouding opleggen. Deze geheimhouding wordt door allen die van deze stukken kennis dragen in acht genomen totdat de commissie haar opheft.

Rapportage en hoor en wederhoor

Nota van bevindingen

Van elk onderzoek wordt eerst een nota van bevindingen opgesteld. Deze nota bevat het feitenrelaas dat volgens de rekenkamercommissie nodig is om tot feitelijk onderbouwde uitspraken over doeltreffendheid (effectiviteit), doelmatigheid (efficiency) en rechtmatigheid¹ te kunnen komen. Wanneer in de tekst wordt gerefereerd aan een bepaald document of een gesprek, dan wordt deze bron vermeld. De nota van bevindingen wordt door het ambtelijk apparaat van de gemeente en/of door de met de gemeente verbonden partijen geverifieerd op juistheid, volledigheid en actualiteit. De nota van bevindingen bevat uitsluitend feitelijke gegevens, dat wil zeggen dat de conclusies die de rekenkamercommissie op grond van de bevindingen trekt en de oordelen die zij velt, nog geen deel uitmaken van de nota van bevindingen.

Conceptrapport

Na verwerking van de ambtelijke reacties stelt de rekenkamercommissie, of het externe onderzoeksbureau onder regie van de commissie, het conceptrapport op. Naast het geverifieerde feitenrelaas bevat het conceptrapport de conclusies, oordelen en aanbevelingen van de rekenkamercommissie. Deze conceptnota wordt aan het college voorgelegd met verzoek om bestuurlijk commentaar ('bestuurlijke hoor en wederhoor'). Het bestuurlijk commentaar kan de rekenkamercommissie er toe brengen de tekst van de nota aan te passen. Het bestuurlijke commentaar wordt onverkort als bijlage opgenomen in het uiteindelijk uit te brengen onderzoeksrapport.

Het moet volstrekt helder zijn hoe de rekenkamercommissie tot haar eindoordeel komt. In de rapportage wordt daartoe een duidelijk onderscheid gemaakt tussen normen (criteria), bevindingen, conclusies, oordelen en aanbevelingen.

Bestuurlijke hoor en wederhoor

Na verwerking van de ambtelijke aanvullingen en correcties voegt de rekenkamercommissie haar conclusies en aanbevelingen toe aan de nota van bevindingen. Het conceptrapport dat daarmee is ontstaan, wordt met een aanbiedingsbrief voorgelegd aan het college en aan eventuele andere betrokkenen. De rekenkamercommissie bepaalt wie er als betrokkenen worden aangemerkt. Het college en eventuele andere betrokkenen worden door de commissie uitgenodigd om binnen een termijn van tenminste twee weken schriftelijk commentaar op het conceptrapport te leveren. Indien de bestuurlijke reactie hiertoe aanleiding geeft kan de rekenkamercommissie een nawoord bij de bestuurlijke reactie van het college opnemen.

Inrichting van het rapport

Het (concept)rapport bevat in ieder geval de volgende onderdelen:

¹ Zie artikel 81 oa.lid 3, Gemeentewet, onderdeel van bijlage 2

- Achtergronden en vraagstelling
- Opzet en normenkader
- Feitenrelaas en analyse
- Conclusies
- Slotbeschouwing
- Aanbevelingen
- Bijlagen: lijst van geïnterviewden, documenten en literatuur en overige bronnen.

De rekenkamercommissie streeft naar korte, bondige rapporten. Dit betekent onder meer dat achtergrondinformatie zoveel mogelijk in de bijlagen wordt verwerkt. De rapportage moet herkenbaar zijn als rekenkamerrapport en in de huisstijl van de rekenkamercommissie worden uitgegeven.

Publicatie en publiciteit

Met het aanbieden van het rapport aan de raad zal de rekenkamercommissie via de voorlichtingsdienst van de gemeente Bergen ook een persbericht doen uitgaan. Dit persbericht wordt samengesteld in overleg met de griffie. Het rapport wordt aan alle betrokkenen toegestuurd.

Het rapport en het persbericht worden op de website van de rekenkamercommissie geplaatst. De voorzitter van de commissie is primair de woordvoerder die de media te woord staat. Hij kan zich laten bijstaan door het lidrapporteur dat zich met het onderzoek heeft beziggehouden. Zonodig kan de rekenkamercommissie besluiten een persconferentie te houden.

Behandeling in commissie en raad

In een vroeg stadium kondigt de rekenkamercommissie het onderzoek aan bij de griffie zodat deze het op de termijnagenda kan zetten. Het eindrapport van de rekenkamercommissie wordt via de commissie van Onderzoek aan de raad aangeboden. De rekenkamercommissie vindt het wenselijk dat onderzoeksrapporten een raadsbehandeling krijgen.

De voorzitter van de rekenkamercommissie en de lidrapporteur zijn in de desbetreffende vergadering aanwezig om toelichting te verschaffen op het rapport. Desgewenst kunnen zij zich laten vergezellen door een (externe) onderzoeker.

Rekenkamerbrieven

De rekenkamercommissie kan ook besluiten een rekenkamerbrief op te stellen als alternatief voor een onderzoeksrapport. In een rekenkamerbrief wordt verslag gedaan van een kort onderzoek, zoals een 'quick scan' of een 'follow-up' onderzoek. Door middel van rekenkamerbrieven kan snel worden ingespeeld op de actualiteit.

Bij rekenkamerbrieven wordt in beginsel geen ambtelijke of bestuurlijke wederhoor toegepast. De brief wordt verstuurd aan de gemeenteraad, maar niet bij de griffie aangemeld voor de termijnagenda.

Effectanalyse en nazorg

Interne effectiviteit

Na afloop van elk onderzoek vindt een evaluatie plaats. Daarin wordt door de rekenkamercommissie en in voorkomende gevallen door het extern bureau teruggeblikt op het verloop en de uitkomsten van het onderzoeksproject. Desgewenst kan de rekenkamercommissie besluiten anderen bij deze evaluatie te betrekken. Een en ander wordt vastgelegd in een evaluatienotitie. Het jaarverslag van de rekenkamercommissie bevat een onderdeel waarin aandacht wordt besteed aan de evaluaties van de onderzoeken van dat jaar.

Externe effectiviteit

Voor de externe effectiviteit van de rekenkamercommissie is het van belang te volgen wat er door het gemeentebestuur van Bergen met de conclusies en aanbevelingen van de onderzoeksrapporten wordt gedaan. De rekenkamercommissie volgt op dit punt de ontwikkelingen. Als zij constateert dat er onvoldoende gevolg wordt gegeven aan haar aanbevelingen, kan zij de raad hierop attenderen.

4. Gedragscode voor de leden van de Rekenkamercommissie Bergen

Op de leden van de rekenkamercommissie Bergen en de ambtelijk secretaris is de gedragscode van de gemeente Bergen van toepassing. Onderstaande gedragscode is een aanvulling op deze gedragscode.

1. Algemene bepalingen

- 1.1 Deze gedragscode geldt voor de leden van de Rekenkamercommissie van de Gemeente Bergen en de ambtelijk secretaris.
- 1.2 In gevallen waarin de code niet voorziet of waarbij de toepassing niet eenduidig is, vindt bespreking plaats in de vergadering van de Rekenkamercommissie Bergen.
- 1.3 Indien een lid de gedragscode schendt, dan kan de Rekenkamercommissie Bergen besluiten hiervan melding te maken bij de raad en verzoeken het lid op grond hiervan voor te dragen voor ontslag door de raad.

2. Werkzaamheden en relaties

- 2.1 De leden maken melding aan de voorzitter (en via deze aan de gemeenteraad) van alle (neven-)functies die zij bekleden. De gemeenteraad heeft de bevoegdheid om te besluiten over de onverenigbaarheid van een of meer van deze nevenfuncties. De Rekenkamercommissie Bergen kan ook zelfstandig besluiten dat een (neven)functie van (een van) haar leden onverenigbaar is, in welk geval daarvan mededeling wordt gedaan aan de gemeenteraad.
- 2.2 Een lid van de Rekenkamercommissie Bergen maakt melding van betrokkenheid bij een organisatie, zodra hem of haar gebleken is dat de Rekenkamercommissie Bergen daarmee een relatie onderhoudt of van plan is te onderhouden.
- 2.3 Een lid van de Rekenkamercommissie Bergen die familie- of vriendschapsbetrekkingen of anderszins persoonlijke betrekkingen onderhoudt met een aanbieder van diensten aan de Rekenkamercommissie Bergen, onthoudt zich van deelname aan de besluitvorming over de betreffende opdracht.
- 2.4 Indien een lid van de Rekenkamercommissie Bergen in de openbaarheid treedt namens de Rekenkamercommissie Bergen, dan vertegenwoordigt hij/zij de Rekenkamercommissie Bergen en geen andere organisatie. Hij/zij is gehouden dit duidelijk te communiceren. Andersom geldt dat indien een lid van de Rekenkamercommissie Bergen in de openbaarheid treedt namens een andere organisatie dan mag hij/zij gewag maken van het lidmaatschap van de Rekenkamercommissie Bergen, als maar duidelijk is dat niet namens de Rekenkamercommissie Bergen wordt gesproken.
- 2.5 Een lid dat uit de Rekenkamercommissie Bergen terugtreedt, voert niet binnen een jaar een consultancy opdracht voor de gemeente Bergen uit.

3. Informatie

- 3.1 Leden van de Rekenkamercommissie Bergen gaan zorgvuldig en correct om met informatie waarover zij uit hoofde van hun functie beschikken.
- 3.2 Leden van de Rekenkamercommissie Bergen wenden de in de uitoefening van hun ambt/functie verkregen informatie niet anders aan dan voor het algemeen belang.
- 3.3 Leden van de Rekenkamercommissie Bergen en de ambtelijk secretaris zijn gehouden aan geheimhouding over wat er in vergaderingen besproken wordt en over lopende onderzoeken tot het moment dat het onderzoeksrapport openbaar wordt gemaakt.
- 3.4 De Rekenkamercommissie Bergen treedt uitsluitend eenstemmig naar buiten. Daartoe onthouden leden van de Rekenkamercommissie Bergen zich zoveel mogelijk van politieke of publieke uitspraken over een rapport, advies, aanbeveling of richtinggevende uitspraak, met uitzondering van het daartoe door de Rekenkamercommissie Bergen aangewezen lid.
- 3.5 Leden van de Rekenkamercommissie Bergen nemen geen afstand van een eenmaal uitgebracht rapport, advies, aanbeveling of richtinggevende uitspraak.

4 Geschenken en uitnodigingen

- 4.1 Leden van de Rekenkamercommissie Bergen nemen geen geschenken, diensten, geld of uitnodigingen aan in ruil voor een tegenprestatie. De onafhankelijke positie van het ontvangende lid van de Rekenkamercommissie Bergen mag nimmer ter discussie komen te staan door het ontvangen van geschenken, diensten, geld of uitnodigingen.
- 4.2 Ontvangen geschenken, geld en uitnodigingen worden altijd gemeld aan de voorzitter. De voorzitter registreert deze meldingen. Het voornemen tot het geven van geschenken aan de leden worden altijd gemeld bij de voorzitter van de Rekenkamercommissie.

Bijlage 1

Samenstelling en bereikbaarheid van de rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie van de gemeente Bergen bestaat uit:

- dhr. A.A.J. (Ton) Meester, voorzitter
- dhr. drs. ing. G.J. (Gerard) Braas, lid
- dhr. mr. E (Edwin) Thomas, lid

Ambtelijk secretaris is mevrouw Mieke Miedema, ambtenaar van de gemeente Bergen.

De rekenkamercommissie is te bereiken via de griffie van de gemeente Bergen, bezoekadres Jan Ligthartstraat 4, 1817 MR Alkmaar, tel. 072- 8880305 postadres Postbus 175, 1860 AD Bergen.

U leest meer over de rekenkamercommissie op www.bergen-nh.nl. De rekenkamercommissie is te bereiken via rkc@bergen-nh.nl en telefonisch via de griffie Bergen.

Bijlage 2.

De raad van de gemeente Bergen;

gezien het raadsbesluit van 18 oktober 2005;

gelezen het voorstel van de commissie van onderzoek van 10 oktober 2007;

gelet op het bepaalde in de artikelen 81oa, 182 en 185 van de Gemeentewet;

b e s l u i t:

vast te stellen de volgende:

Verordening rekenkamercommissie gemeente Bergen 2007

Paragraaf 1 - Begripsbepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. wet: Gemeentewet;
- b. college: het college van burgemeester en wethouders;
- c. raad: de gemeenteraad van Bergen (NH);
- d. commissie: de rekenkamercommissie die door de raad is ingesteld;
- e. commissie van onderzoek: de commissie van onderzoek ingesteld door de raad;
- f. doeltreffendheid: de mate waarin met de geleverde prestaties de gestelde doelen of beoogde maatschappelijke effecten worden bereikt;
- g. doelmatigheid: het streven om met een zo gering mogelijke inzet van middelen een optimaal resultaat te bereiken;
- h. rechtmatigheid: het voldoen aan wettelijke kaders en regelgeving;
- i. extern lid: een lid van de rekenkamercommissie dat op basis van artikel 3 tweede lid van deze verordening door de raad van buiten de kring van zijn leden is aangewezen;
- j. voorzitter: voorzitter van de rekenkamercommissie.

Paragraaf 2 – Taak, samenstelling en lidmaatschap rekenkamercommissie

Artikel 2 Taak rekenkamercommissie

1. Er is een commissie die door de raad wordt ingesteld en wordt aangeduid als de rekenkamercommissie.
2. De rekenkamercommissie voert onderzoek uit naar:
 - de maatschappelijke effecten van het gemeentelijk beleid;
 - de doeltreffendheid en doelmatigheid van het door de gemeente gevoerde beleid, van het gemeentelijke beheer en van de gemeentelijke organisatie;
 - de doeltreffendheid en doelmatigheid van instellingen waarvan de activiteiten geheel of merendeels door de gemeente worden bekostigd.

Artikel 3 Samenstelling rekenkamercommissie

1. De rekenkamercommissie bestaat uit drie externe leden, te weten een voorzitter en twee leden.
2. De raad benoemt de drie leden van de rekenkamercommissie.
3. De leden worden door de raad benoemd voor een periode van zes jaar.
4. De rekenkamercommissie kiest uit haar midden een voorzitter.
5. De voorzitter draagt zorg voor het tijdig en periodiek bijeenroepen van de commissie, het leiden van de vergaderingen, het bewaken van de uitgangspunten en werkwijze en het bevorderen van een zorgvuldige besluitvorming. De voorzitter voert hiertoe regelmatig overleg met de onderzoekers en met het secretariaat. Bij ontstentenis van de voorzitter treedt het langstzittende externe lid op als voorzitter dan wel, als de overige leden een gelijke periode zitting hebben gehad, het oudste externe lid in jaren.

Artikel 4 Eed

Alvorens hun functie te kunnen uitoefenen, leggen de leden van de rekenkamercommissie in een vergadering van de raad, in handen van de voorzitter, de volgende eed (verklaring en belofte) af:

“Ik zweer (verklaar) dat ik, om tot lid van de rekenkamercommissie benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer (verklaar en belof) dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer (beloof) dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de rekenkamercommissie naar eer en geweten zal vervullen.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!”

(“Dat verklaar en belof ik!”)

Artikel 5 Besluitvorming in de rekenkamercommissie

1. In vergaderingen van de rekenkamercommissie wordt besloten bij meerderheid van stemmen, waarbij ieder lid één stem heeft.
2. Besluiten kunnen alleen worden genomen als alle leden van de rekenkamercommissie aanwezig zijn.

Artikel 6 Einde van het lidmaatschap

1. Het lidmaatschap van een extern lid eindigt:
 - a. op eigen verzoek;
 - b. bij aanvaarding van een functie die onverenigbaar is met het lidmaatschap van de rekenkamercommissie;
 - c. wanneer het bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak wegens misdrijf is veroordeeld, dan wel bij zulk een uitspraak een maatregel is opgelegd die vrijheidsbeneming tot gevolg heeft;
 - d. indien het bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak onder curatele is gesteld, in staat van faillissement is verklaard, surseance van betaling heeft verkregen of wegens schulden is gegijzeld.
2. De externe leden van de rekenkamercommissie kunnen door de raad worden ontslagen wanneer zij gedurende langere tijd door ziekte of gebreken ongeschikt zijn hun functie te vervullen.

Artikel 7 Incompatibiliteiten en verboden handelingen

1. Een lid van de rekenkamercommissie is niet tevens lid van de raad of van een commissie van de gemeente Bergen.
2. Het is de externe leden van de rekenkamercommissie verboden de handelingen te verrichten als bedoeld in artikel 15 van de Gemeentewet. De raad kan, gehoord de rekenkamercommissie, een lid van de rekenkamercommissie dat heeft gehandeld in strijd met dit verbod, ontslaan.
3. De externe leden van de rekenkamercommissie overleggen aan de raad jaarlijks een lijst met daarin opgenomen de nevenfuncties die zij op dat moment vervullen.

Artikel 8 Vergoeding voor werkzaamheden externe leden van de rekenkamercommissie

1. De externe leden van de rekenkamercommissie ontvangen een vergoeding voor hun werkzaamheden.
2. De vergoeding als bedoeld in het eerste lid bedraagt € 250,= per dagdeel.
3. De vergoedingen als bedoeld in het eerste lid komen ten laste van het budget van de rekenkamercommissie als bedoeld in artikel 15 van deze verordening.

Paragraaf 3. De werkwijze van de rekenkamercommissie

Artikel 9 Reglement van orde

1. De rekenkamercommissie stelt een reglement van orde voor haar vergaderingen en werkzaamheden vast.
2. De rekenkamercommissie zendt het reglement ter kennisneming aan de raad en maakt het bekend op de in artikel 139, tweede lid, Gemeentewet bedoelde wijze.

Artikel 10 Onderwerpen voor en beslissing tot het uitvoeren van onderzoek

1. Suggesties tot het verrichten van een onderzoek kunnen worden gedaan door de:
 - a. rekenkamercommissie;
 - b. commissie van onderzoek;
 - c. raad.
2. De rekenkamercommissie kiest de onderwerpen voor haar onderzoek, formuleert de probleemstelling en de onderzoeksvragen, en stelt de onderzoeksopzet vast.
3. De in het vorige lid bedoelde onderzoeksopzet wordt door de rekenkamercommissie ter kennisneming aangeboden aan de gemeenteraad.

Artikel 11 Criteria voor onderzoeken

1. De volgende criteria kunnen door de rekenkamercommissie worden gehanteerd bij de selectie van de te onderzoeken onderwerpen:
 - a. moet betrekking hebben op de doelmatigheid of doeltreffendheid van het beleid;
 - b. er moet sprake zijn van een substantieel belang;
 - c. het moet door de gemeente te beïnvloeden beleid betreffen;
 - d. er moet sprake zijn van enige evenwichtige spreiding over de gemeentelijke beleidsterreinen in de opvolgende onderzoeken;
 - e. de resultaten moeten communiceerbaar zijn naar de bevolking.
2. De rekenkamercommissie kan de te onderzoeken onderwerpen op basis van deze criteria beargumenteren.
3. Als de raad of de commissie van onderzoek besluit tot een verzoek om een onderzoek aan de rekenkamercommissie, dan beargumenteert de raad c.q. de commissie van onderzoek het verzoek op basis van deze criteria.
4. De rekenkamercommissie verantwoordt achteraf de keuze van de onderwerpen.

Artikel 12 Uitvoering van het onderzoek en rapportage

1. De rekenkamercommissie is belast met en verantwoordelijk voor de uitvoering van het onderzoek volgens de door haar vastgestelde onderzoeksopzet.
2. De rekenkamercommissie beoordeelt of het wenselijk is de raad tussentijds te informeren.
3. De rekenkamercommissie is bevoegd om van alle leden van het gemeentebestuur en van alle ambtenaren de mondelinge en schriftelijke inlichtingen in te winnen die zij nodig heeft voor de uitvoering van het onderzoek. De rekenkamercommissie kan de bevoegdheid tot het inwinnen van inlichtingen mandateren aan de secretaris van de commissie en de overige medewerkers die de commissie bij de uitvoering van haar taak terzijde staan. De leden van het gemeentebestuur en de ambtenaren van de gemeente zijn verplicht de gevraagde inlichtingen binnen de door de rekenkamercommissie gestelde termijn te verstrekken.
4. De rekenkamercommissie vergadert in beslotenheid, haar rapporten zijn openbaar. Op grond van de belangen genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van Bestuur kan de rekenkamercommissie rapporten die aan de raad worden voorgelegd of gedeelten daarvan als geheim aanmerken. De leden van de rekenkamercommissie en degenen die ten behoeve van de rekenkamercommissie werkzaam zijn, zijn verplicht tot geheimhouding van al hetgeen hen in hun hoedanigheid van lid, respectievelijk medewerker ter kennis is gekomen.
5. De rekenkamercommissie kan openbare informatieve vergaderingen beleggen.
6. De rekenkamercommissie stelt betrokken ambtenaren in de gelegenheid om binnen een door haar te stellen termijn van tenminste twee weken, hun zienswijze op het feitenonderzoek aan de rekenkamercommissie kenbaar te maken. Betrokkenen zijn degenen wier taakuitvoering (mede) voorwerp van onderzoek is of is geweest. De rekenkamercommissie bepaalt wie verder als betrokkenen worden aangemerkt.
7. Na de ambtelijke hoor en wederhoor ten aanzien van de feiten formuleert de rekenkamercommissie haar conclusies en aanbevelingen in een nota.
8. De rekenkamercommissie stelt het bestuur in de gelegenheid om binnen een door haar te stellen termijn van tenminste twee weken, hun zienswijze op het onderzoek en de nota aan de rekenkamercommissie kenbaar te maken.
9. Na vaststelling door de rekenkamercommissie worden het onderzoeksrapport en de nota met conclusies en aanbevelingen zo spoedig mogelijk, via de commissie van onderzoek aan de raad aangeboden. Hierbij worden de ambtelijke en bestuurlijke reacties gevoegd. De raad bespreekt de onderzoeksresultaten op basis van het rapport en de nota met conclusies en aanbevelingen. De raad stelt de eindconclusies vast en kan de aanbevelingen overnemen.
10. De voorzitter van de rekenkamercommissie heeft tweemaal per jaar overleg met de commissie van onderzoek.

Paragraaf 4 - De ondersteuning van de rekenkamercommissie

Artikel 13 Ambtelijk secretaris

1. De raad wijst een ambtenaar van de griffie aan als secretaris van de commissie.
2. De secretaris staat de rekenkamercommissie bij de uitvoering van haar taak terzijde.
3. De secretaris kan als onderzoeksmedewerker zoals bedoeld in artikel 14 van deze verordening worden aangewezen.
4. De secretaris legt met betrekking tot zijn taakuitvoering rechtstreeks verantwoording af aan de rekenkamercommissie.

Artikel 14 Onderzoeksmedewerker(s)

1. Onderzoeksmedewerkers kunnen, indien de rekenkamercommissie hen daartoe de bevoegdheid toekent als bedoeld in artikel 12, derde lid, van deze verordening, alle informatie verzamelen die de rekenkamercommissie in het belang van het onderzoek nodig acht; zij hebben een geheimhoudingsplicht met betrekking tot die informatie en zijn alleen verantwoording verschuldigd aan de rekenkamercommissie.
2. De rekenkamercommissie is ook bevoegd om ten laste van het budget als bedoeld in artikel 15 externe deskundigen in te schakelen. Het in het voorgaande lid gestelde is op de externe deskundigen van overeenkomstige toepassing.

Paragraaf 5 - De kosten van de rekenkamercommissie

Artikel 15 Budget

1. De rekenkamercommissie is bevoegd binnen een aan haar bij de begroting beschikbaar gesteld budget uitgaven te doen ten behoeve van de uitvoering van haar taken.
2. Ten laste van het in het voorgaande lid bedoelde budget worden de kosten gebracht van:
 - a. de vergoedingen toegekend aan de externe leden van de rekenkamercommissie;
 - b. de ambtelijk secretaris;
 - c. onderzoeksmedewerker(s);
 - d. externe deskundigen die door de rekenkamercommissie zijn ingeschakeld;
 - e. de mogelijke overige uitgaven die de rekenkamercommissie nodig oordeelt voor de uitvoering van haar taak.

Paragraaf 6 - Slotbepalingen

Artikel 16 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2008.

Artikel 17 Bekendmaking

Deze verordening wordt bekendgemaakt door plaatsing van de verordening op de website van de gemeente Bergen.

Artikel 18 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als: "Verordening rekenkamercommissie gemeente Bergen 2007".

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 30 oktober 2007.
de griffier, de voorzitter,

Bijlage 3

Gemeentewet 2003 over lokale rekenkamers

Hoofdstuk IVa. De Rekenkamer

Paragraaf 1. De gemeentelijke rekenkamer

Artikel 81a

1. De raad kan een rekenkamer instellen.
2. Indien de raad een rekenkamer instelt, zijn de navolgende artikelen van dit hoofdstuk alsmede hoofdstuk XIa van toepassing.
3. Indien de raad geen rekenkamer instelt, is hoofdstuk IVb van toepassing.

Artikel 81b

De raad stelt het aantal leden van de rekenkamer vast.

Artikel 81c

1. De raad benoemt de leden van de rekenkamer voor de duur van zes jaar.
2. Indien de rekenkamer uit twee of meer leden bestaat, benoemt de raad uit de leden de voorzitter.
3. De raad kan plaatsvervangende leden benoemen. Indien de rekenkamer uit één lid bestaat, benoemt de raad in ieder geval een plaatsvervangend lid. Deze paragraaf is op plaatsvervangende leden van overeenkomstige toepassing.
4. De raad kan een lid herbenoemen.
5. Voorafgaand aan de benoemingen, bedoeld in het eerste tot en met het vierde lid, pleegt de raad overleg met de rekenkamer.
6. Een lid van de rekenkamer wordt door de raad ontslagen:
 - a. op eigen verzoek;
 - b. bij de aanvaarding van een functie die onverenigbaar is met het lidmaatschap;
 - c. indien hij bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak wegens misdrijf is veroordeeld, dan wel hem bij zulk een uitspraak een maatregel is opgelegd die vrijheidsbeneming tot gevolg heeft;
 - d. indien hij bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak onder curatele is gesteld, in staat van faillissement is verklaard, surséance van betaling heeft verkregen of wegens schulden is gegijzeld;
 - e. indien hij naar het oordeel van de raad ernstig nadeel toebrengt aan het in hem gestelde vertrouwen.
7. Een lid van de rekenkamer kan door de raad worden ontslagen:
 - a. indien hij door ziekte of gebreken blijvend ongeschikt is zijn functie te vervullen;
 - b. indien hij handelt in strijd met artikel 81h.

Artikel 81d

1. De raad stelt een lid van de rekenkamer op non-activiteit indien:
 - a. hij zich in voorlopige hechtenis bevindt;
 - b. hij bij een nog niet onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak wegens misdrijf is veroordeeld, dan wel hem bij zulk een uitspraak een maatregel is opgelegd die vrijheidsbeneming tot gevolg heeft;
 - c. hij onder curatele is gesteld, in staat van faillissement is verklaard, surséance van betaling heeft verkregen of wegens schulden is gegijzeld ingevolge een nog niet onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak.
2. De raad kan een lid van de rekenkamer op non-activiteit stellen, indien tegen hem een gerechtelijk onderzoek ter zake van een misdrijf wordt ingesteld of indien er een ander ernstig vermoeden is van het bestaan van feiten en omstandigheden die tot ontslag, anders dan op gronden vermeld in artikel 81c, zesde lid, onder a, en zevende lid, onder a, zouden kunnen leiden.

3. De raad beëindigt de non-activiteit zodra de grond voor de maatregel is vervallen, met dien verstande dat in een geval als bedoeld in het tweede lid de non-activiteit in ieder geval eindigt na zes maanden. In dat geval kan de raad de maatregel telkens voor ten hoogste drie maanden verlengen.

Artikel 81e

Artikel 121 is van overeenkomstige toepassing op de leden van de rekenkamer.

Artikel 81f

1. Een lid van de rekenkamer is niet tevens:

- a. minister;
 - b. staatssecretaris;
 - c. lid van de Raad van State;
 - d. lid van de Algemene Rekenkamer;
 - e. Nationale ombudsman;
 - f. substituut-ombudsman als bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de Wet Nationale ombudsman;
 - g. commissaris van de Koningin van de provincie waarin de gemeente waar hij lid van de rekenkamer is, is gelegen;
 - h. gedeputeerde van de provincie waarin de gemeente waar hij lid van de rekenkamer is, is gelegen;¹ Artikel 12
 - i. De leden van de raad maken openbaar welke andere functies dan het lidmaatschap van de raad zij vervullen.
 - i. secretaris van de provincie waarin de gemeente waar hij lid van de rekenkamer is, is gelegen;
 - j. griffier van de provincie waarin de gemeente waar hij lid van de rekenkamer is, is gelegen;
 - k. lid van de raad;
 - l. burgemeester van de betrokken gemeente;
 - m. wethouder van de betrokken gemeente;
 - n. lid van een deelraad van de betrokken gemeente;
 - o. lid van het dagelijks bestuur van een deelgemeente van de betrokken gemeente;
 - p. lid van een commissie van de betrokken gemeente;
 - q. ambtenaar, door of vanwege het gemeentebestuur aangesteld of daaraan ondergeschikt;
 - r. ambtenaar, door of vanwege het Rijk of de provincie aangesteld, tot wiens taak behoort het verrichten van werkzaamheden in het kader van het toezicht op de gemeente;
 - s. functionaris die krachtens de wet of een algemene maatregel van bestuur het gemeentebestuur van advies dient.
2. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder q, kan een lid van de rekenkamer tevens zijn:
- a. ambtenaar van de burgerlijke stand;
 - b. vrijwilliger of ander persoon die uit hoofde van een wettelijke verplichting niet bij wijze van beroep hulpdiensten verricht;
 - c. ambtenaar werkzaam voor een school voor openbaar onderwijs.

Artikel 81g

Alvorens hun functie te kunnen uitoefenen, leggen de leden van de rekenkamer in de vergadering van de raad, in handen van de voorzitter, de volgende eed (verklaring en belofte) af:

«Ik zweer (verklaar) dat ik, om tot lid van de rekenkamer benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer (verklaar en beloof) dat ik, om iets in dit ambt

te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer (beloof) dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de rekenkamer naar eer en geweten zal vervullen. Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!» («Dat verklaar en beloof ik!»)

Artikel 81h

Artikel 152, eerste en tweede lid, is van overeenkomstige toepassing op de leden van de rekenkamer.

Artikel 81i

1. De rekenkamer stelt een reglement van orde voor haar werkzaamheden vast en, indien zij uit twee of meer personen bestaat, tevens voor haar vergaderingen.
2. De rekenkamer zendt het reglement ter kennisneming aan de raad en maakt het bekend op de in artikel 139, tweede lid, bedoelde wijze.

Artikel 81j

1. De raad stelt, na overleg met de rekenkamer, de rekenkamer de nodige middelen ter beschikking voor een goede uitoefening van haar werkzaamheden.
2. Op voordracht van de voorzitter of het enige lid van de rekenkamer benoemt het college zoveel ambtenaren van de rekenkamer als nodig zijn voor een goede uitoefening van haar werkzaamheden.
3. De ambtenaren die werkzaamheden verrichten voor de rekenkamer, verrichten niet tevens werkzaamheden voor een ander orgaan van de gemeente.
4. De ambtenaren die werkzaamheden verrichten voor de rekenkamer, zijn ter zake van die werkzaamheden uitsluitend verantwoording schuldig aan de rekenkamer.

2 Artikel 15

1. Een lid van de raad mag niet:
 - a. als advocaat, procureur of adviseur in geschillen werkzaam zijn ten behoeve van de gemeente of het gemeentebestuur dan wel ten behoeve van de wederpartij van de gemeente of het gemeentebestuur;
 - b. als gemachtigde in geschillen werkzaam zijn ten behoeve van de wederpartij van de gemeente of het gemeentebestuur;
 - c. als vertegenwoordiger of adviseur werkzaam zijn ten behoeve van derden tot het met de gemeente aangaan van:
 - 1e. overeenkomsten als bedoeld in onderdeel d;
 - 2e. overeenkomsten tot het leveren van onroerende zaken aan de gemeente;
 - d. rechtstreeks of middellijk een overeenkomst aangaan betreffende:
 - 1e. het aannemen van werk ten behoeve van de gemeente;
 - 2e. het buiten dienstbetrekking tegen beloning verrichten van werkzaamheden ten behoeve van de gemeente;
 - 3e. het leveren van roerende zaken anders dan om niet aan de gemeente;
 - 4e. het verhuren van roerende zaken aan de gemeente;
 - 5e. het verwerven van betwiste vorderingen ten laste van de gemeente;
 - 6e. het van de gemeente onderhands verwerven van onroerende zaken of beperkte rechten waaraan deze zijn onderworpen;
 - 7e. het onderhands huren of pachten van de gemeente.
2. Van het eerste lid, aanhef en onder d, kunnen gedeputeerde staten ontheffing verlenen.

Artikel 81k

De leden van de rekenkamer ontvangen een bij verordening van de raad vastgestelde vergoeding voor hun werkzaamheden en een tegemoetkoming in de kosten.

Hoofdstuk XIa. De bevoegdheid van de Rekenkamer

Artikel 182

1. De rekenkamer onderzoekt de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur. Een door de rekenkamer ingesteld onderzoek naar de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur bevat geen controle van de jaarrekening als bedoeld in artikel 213, tweede lid.

2. Op verzoek van de raad kan de rekenkamer een onderzoek instellen.

Artikel 183

1. De rekenkamer is bevoegd alle documenten die berusten bij het gemeentebestuur te onderzoeken voor zover zij dat ter vervulling van haar taak nodig acht.

2. Het gemeentebestuur verstrekt desgevraagd alle inlichtingen die de rekenkamer ter vervulling van haar taak nodig acht.

3. Indien de zorg voor een administratie aan een derde is uitbesteed, is het eerste lid van overeenkomstige toepassing op de administratie van de betrokken derde dan wel van degene die de administratie in opdracht van die derde voert.

Artikel 184

1. De rekenkamer heeft de in de volgende leden vermelde bevoegdheden ten aanzien van de volgende instellingen en over de volgende periode:

a. openbare lichamen en gemeenschappelijke organen ingesteld krachtens de Wet gemeenschappelijke regelingen, waaraan de gemeente deelneemt, over de jaren dat de gemeente deelneemt in de regeling;

b. naamloze vennootschappen en besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid waarvan de gemeente meer dan vijftig procent van het geplaatste aandelenkapitaal houdt, over de jaren dat de gemeente meer dan vijftig procent van het geplaatste aandelenkapitaal houdt;

c. andere privaatrechtelijke rechtspersonen waaraan de gemeente of een derde voor rekening en risico van de gemeente rechtstreeks of middellijk een subsidie, lening of garantie heeft verstrekt ten bedrage van ten minste vijftig procent van de baten van deze instelling, over de jaren waarop deze subsidie, lening of garantie betrekking heeft.

2. De rekenkamer is bevoegd bij de betrokken instelling nadere inlichtingen in te winnen over de jaarrekeningen, daarop betrekking hebbende rapporten van hen die deze jaarrekeningen hebben gecontroleerd en overige documenten met betrekking tot die instelling die bij het gemeentebestuur berusten. Indien een of meer documenten ontbreken, kan de rekenkamer van de betrokken instelling de overlegging daarvan vorderen.

3. De rekenkamer kan, indien de documenten, bedoeld in het tweede lid, daartoe aanleiding geven, bij de betrokken instelling dan wel bij de derde die de administratie in opdracht van de instelling voert, een onderzoek instellen. De rekenkamer stelt de raad en het college van haar voornemen een dergelijk onderzoek in te stellen in kennis.

Artikel 185

1. De rekenkamer legt haar bevindingen en haar oordeel vast in rapporten, met dien verstande dat hierin niet worden opgenomen gegevens en bevindingen die naar hun aard vertrouwelijk zijn.

2. De rekenkamer deelt aan de raad, het college en, indien van toepassing, aan de betrokken instelling, de opmerkingen en bedenkingen mee die zij naar aanleiding van

haar bevindingen van belang acht. Aan de raad of het college kan zij ter zake voorstellen doen.

3. De rekenkamer stelt elk jaar voor 1 april een verslag op van haar werkzaamheden over het voorgaande jaar.

4. De rekenkamer zendt een afschrift van haar rapporten en haar verslag aan de raad en het college. Indien zij met toepassing van artikel 184 een onderzoek heeft ingesteld, zendt de rekenkamer tevens een afschrift van het rapport aan de betrokken instelling.

5. De rapporten en de verslagen van de rekenkamer zijn openbaar.

